

Ертістің Павлодар өңірінің ауылдары ауызсұмен қамтылады

Қазақстан халқын сапалы ауызсұмен қамтамасыз ету мақсатында Қазақстан Республикасының Үкіметі 2011-2020 жылдарға арналған «Ақ бұлақ» салалық бағдарламасын бекітті. Бағдарламаның басты міндеті жаңа сұмен жабдықтау нысандарын салу және қолданыстағыларын қалпына келтіру кезінде жүйелі тәсілдіңізгі, елді мекендерде сұмен қамтамасыз ету жүйелерінің тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету және тұрғындарды ауызсұмен қамтамасыз етуде жерасты сұлары алуеутін көнінен қолдану болып табылады.

Павлодар облысында «Ақ бұлақ» бағдарламасы қарқынды турде жүзеге асырылуда. Павлодар облысының 407 ауылдық елді мекенін сұмен жабдықтау мониторингінің 2014 жылғы 1 қантардағы мәліметтері бойынша 79 ауыл (19,4%) ғана орталықтандырылған сұмен жабдықталған, бұл – республикадағы ең теменгі көрсеткіш (республикалық орташа көрсеткіш – 45%). 317 ауыл (79%) орталықтандырылған сұмен қамтылған, 10 ауыл (3%) тасымалды суды пайдаланады.

«Ақ бұлақ» бағдарламасын жүзеге асыруда 2011-2013 жылдары сұмен жабдықтау нысандарын жобалау, қалпына келтіру және құрылыш жұмыстарына барлығы 4,4 млрд. теңgedен астам қаржат жұмысалған, оның ішінде 3,8 млрд. теңге – республикалық бюджеттен, 600 млн. теңге облыстық бюджеттен белгінген. Осы уақыттаралығында 11 ауылдың сұмен жабдықтау нысаны пайдалануга берілген. Олар – Солнечный кенті, Пармоновка (1695 адам), Калқаман (3193 адам), Ақтогай (4134 адам), Головбас (1021 адам), Алакөл ауылы (759 адам), Михайловка (1258 адам), Шақат (868 адам), Байқоңыс (960 адам), Ақку (3110 адам), Галкино (1070 адам) ауылдары.

Ауыл тұрғындарын ауызсұмен қамтамасыз етудің негізгі көзі – жерасты сұлары. Сондыктан республикалық «Ақ бұлақ» бағдарламасын жүзеге асыру яғында Қазақстан Республикасының Индустрія және жаңа технологиялар министрлігінің Геология және жер ғойнауын пайдалану комитеті

Павлодар облысы ауылдарын жерасты сұлары қорымен қамтамасыз ету мақсатында іздеу-барлау жұмыстарын жүргізу. 2012-2020 жылдары Павлодар облысының 221 ауылдық елді мекені үшін жерасты сұларын анықтау мақсатында іздеу-барлау жұмыстарын жүргізу жоспарланған.

Кептеген жылдар бойы Павлодар облырінде осы бағдарлама бойынша іздеу-барлау жұмыстарын «Павлодар-гидрогеология» ЖШС-і орындан келді. Қосыпорын білікті мамандармен, тамаша өндірістік-техникалық базамен қамтамасыз етілген және жер ғойнауын геологиялық жағынан зерттеуде 50 жылдан астам жұмыс тәжірибелі бар.

Іздеу-барлау жұмыстарының мақсаты участеклердің геология-гидрологиялық шарттарының басты ерекшеліктерін зерттеу, жерасты сұлары қорын қалыптастыруши негізгі көздерді бағалау, тиімді сусақтаыш қабаттарды тандау, сонымен қатар, пайдалануга жарнамды жерасты сұлары қоры есептеліп, КР қорлар жөніндегі мемлекеттік комиссиянда (аймақаралық қорлар жөніндегі комиссия) бекітіледі.

Гидрогеологтар 2010-2011 жылдары Павлодар облысының 4 ауылы (Шабар, Малыбай, Новопокровка, Ольховка ауылдары) және Май топтық сұкубыры (Қызылқұрама, Спутник және Қүркел участеклері) үшін «Ақ бұлақ» бағдарламасын орындауға кірісті. Жұмыстарды жүзеге асыруға жұмысалған қаржат 103,277 млн. теңгені құрады. 2012-2013 жылдары геологиялық барлау жұмыстары Ертістің Павлодар облырінің 21 ауылы үшін орындалды: Қашыр ауданында – Байқоңыс, Фрументьевка ауылдары, Лебяжі ауданында – Ақку, Ямышево, Жамбыл ауылдары, Павлодар ауданында – Шақат, Пресное, Чернорецк ауылдары, Успен ауданында – Успен ауылы, Павлодар қаласының ауылдық аймағында – Павлодар ауылы, Ақсу қаласының ауылдық аймағында – Пограничник, Жолқұдық, Парамоновка, Қалқаман, Үштерек ауылдары. Жұмыстар жалпы сомасы 317,135 млн. теңгеге аткарылды. 2013-2014 жылдары Павлодар облысының 18 ауылы

бойынша орындалып, шығын көлемі 321,608 млн. теңгені құрады. 2011-2013 жылдары геологиялық барлау жұмыстарының нәтижесінде облыстың 25 ауылы үшін арнасты дайындау негізінде пайдалануға жарнамды жерасты сұлары қоры бекітілсе сондай-ақ, Май топтық сұкубыры үшін тәуелгіне 30833,8 текше метр көлемінде қайта бекітілді. Барлық зерттелген участеклерде барланған су сағасы тұрғындардың ауызсұга деген сұранысын толық қанаттандырады.

2014 жылдан бастап облыстың 33 350 тұрғыны бар 41 ауылы үшін (Ақтогай ауданының Ивановка, Қараоба ауылдары, Баянауыл ауданының Тендік, Торайыр, Жаңа Ақшиман, Шептікел, Мұрынтал, Бірлік, Қундықел ауылдары, Железин ауданының Березовка, Моисеевка ауылдары, Шарбакты ауданының Алексеевка, Есілбай, Красиловка, Шалдай, Александровка, Жанаауыл, Шегірен ауылдары, Лебяжі ауданының Мерғалым, Қазы, Шақа ауылдары, Павлодар қаласы ауылдық аймағының Красноармейка, Жетекші, Мичурин, Заря, Госллемстация, Рождественка, Жаңақала, Коряковка, Аққұдық, Толыбай, Шанды ауылдары, Қашыр ауданының Федоровка, Ивановка ауылдары, Павлодар ауданының Луганск ауылы, Успен ауданының Коныр, Өзек, Тобылжан ауылдары, Ақсу қаласы ауылдық аймағының Евгеньевка, Путь Ильича ауылдары, Екібастұз қаласы ауылдық аймағының Аққөл, Төртүй ауылдары). Іздеу-барлау жұмыстарын жүргізу шығындары 639,235 млн. теңгени құрайды, сонымен қатар келесі 45 участекін жобалық-сметалық күжаттамасы дайындалып, бекітіледі.

«Ақ бұлақ» бағдарламасын жүйелі турде орындау 2020 жылға қарай Қазақстанның ауылдық елді мекендерінің 80%-ын толық көлемде сапалы ауызсұмен, қала тұрғындарын 100% орталықтандырылған сұмен жабдықтау жүйесімен қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Т.Ә.Крахалева,
Павлодар облыстық геология
және жер ғойнауын пайдала-
ну инспекциясының жетекшісі